

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013448	Manuel Antonio	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
HOT	Hostalaría e turismo	CSHOT05	Dirección de servizos de restauración	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0515	Empresa e iniciativa emprendedora	2023/2024	3	53	53

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	BEGOÑA LAGE FERNÁNDEZ
Outro profesorado	

Estado: Supervisada

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Identificación do pequeno empresario no sector de actividade do ciclo formativo.

Recoñecer as oportunidades de negocio, identificando e analizando demandas do mercado, para crear e xestionar unha pequena empresa no sector produtivo do ciclo formativo.

Recoñecer os dereitos e os deberes como axente activo na sociedade, analizando o marco legal que regula as condicións sociais e laborais, para participar na cidadanía democrática.

Identificar as distintas etapas que deben desenvolverse para confeccionar un proxecto empresarial no ámbito produtivo do ciclo formativo.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Iniciativa emprendedora e idea do negocio	espírito emprendedor. A idea de negocio. A innovación e a creatividade. O plan de empresa	12	15
2	O entorno da empresa e o mercado	proceso produtivo. RRHH. Responsabilidade social Corporativa. O plan de marketing	13	25
3	Creación e posta en marcha da empresa	formas xurídicas da empresa. Trámites de constitución. Vías de asesoramento. Axudas e subvencións	4	10
4	Financiación, contabilidade e xestión da empresa	Contrabilidade, ratios, masas patrimoniais. Formas de financiación. Obrigas e calendario fiscal. Documentación contable e comercial	20	25
5	O plan de empresa e o proxecto empresarial.	Entrega e presentación do plan de empresa	4	25

4. Por cada unidade didáctica
4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Iniciativa emprendedora e idea do negocio	12

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	SI
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícase o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.
CA1.2 Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector de hostalaría e, en concreto, no subsector de restauración.
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito da dirección de servizos en restauración, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.
CA1.8 Analízase a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.
CA2.2 Analízase o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.
CA2.3 Identifícanse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa de restauración en función da súa posible localización.

4.1.e) Contidos

Contidos
Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na dirección de servizos en restauración (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.). A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia. Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración. A actuación das persoas emprendedoras no sector de hostalaría e, en concreto, no subsector de restauración. O risco como factor inherente á actividade emprendedora. Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social. Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	O entorno da empresa e o mercado	13

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada coa restauración e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.

Criterios de avaliación

CA2.8 Identifícaronse, en empresas de restauración, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.

CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.

CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.

CA2.11 Descríbonse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de restauración, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.

4.2.e) Contidos
Contidos

A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.

Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa de restauración: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.

Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa de restauración: clientes, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.

Localización da empresa.

A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.

Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.

Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.

Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.

Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Creación e posta en marcha da empresa	4

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Analizouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cumpren para desenvolver a actividade empresarial.
CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector de hostalaría e, en concreto, no subsector de restauración.
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.
CA3.6 Identificáronse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.
CA3.7 Identificáronse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas de restauración tendo en conta a súa localización.

4.3.e) Contidos

Contidos
Formas xurídicas das empresas.
Responsabilidade legal do empresario.
A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.
Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.
Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.

Contidos
Axudas e subvencións para a creación dunha empresa de restauración. Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Financiación, contabilidade e xestión da empresa	20

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
CA4.2 Descríronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resúmenes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionada coa restauración, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal (liquidacións trimestrais).
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa d

4.4.e) Contidos

Contidos
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector de hostalaría e, en concreto, no subsector de restauración. Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais. Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e ratios financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.

Contidos
Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.
Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.
Ciclo de xestión administrativa nunha empresa de restauración: documentos administrativos e documentos de pagamento.
Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	O plan de empresa e o proxecto empresarial.	4

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.
CA2.3 Identificáronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.

Criterios de avaliación

CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

4.5.e) Contidos**Contidos**

Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito da dirección de servizos en restauración.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación**MÍNIMOS EXIXIBLES**

Os mínimos exixibles para acadar a avaliación positiva son os establecidos como tales en cada UD, e para obter unha avaliación positiva no módulo será imprescindible obter alomenos un 50% da nota establecida para cada un dos criterios de avaliación que se sinalan como mínimos. Para poder superar o módulo de EIE será necesario superar cada unha das unidades didácticas que as conforman. Con carácter xeral, considerarase que un alumno acada os resultados de aprendizaxe do módulo profesional Empresa e Iniciativa Emprendedora e, en consecuencia, está en condicións de aprobar o mesmo, cando cumpra os seguintes requisitos:

1º) Aprobar todas as probas obxectivas ou exames previstos para cada unha das unidades didácticas programadas.

2º) Elaborar satisfactoriamente o traballo Proxecto Empresarial, en que se recollen os contidos desenvolvidos durante o curso, aplicados á creación e posta en marcha dunha pequena empresa.

Instrumentos:

-Probas obxectivas de coñecementos: que consistirán na contestación por escrito dunha serie de preguntas a desenvolver, de resposta curta ou tipo test relacionadas cos distintos conceptos explicados en cada unidade didáctica, preguntas tipo test e a realización de un ou máis supostos prácticos do mesmo tipo dos realizados durante as sesións de clase.

-Taboa de observación para, elaboración dun proxecto empresarial (Plan de empresa).

Os alumnos deberán elaborar durante o curso un Proxecto Empresarial, ou plan de creación dunha pequena empresa.

Para a avaliación dos coñecementos acadados por cada alumno/a no módulo utilizaranse:

-EXAME/PROBA ESCRITA: máximo do 70%. Realízase, polo menos, unha proba escrita por avaliación, que tratará sobre contidos referentes a ese período que incluírá preguntas a desenvolver, de resposta curta

ou tipo test(podendo puntuar negativamente en caso de erro), e/ ou exercicios e casos prácticos. Será preciso acadar unha avaliación positiva no exame para poder superar o módulo. En cada exame figurará especificada a valoración das diferentes partes.

En caso de realizar máis dun exame por avaliación, para obter a calificación neste apartado farase un cálculo coa nota media acadada en cada proba, sempre que se alcance unha cualificación de 4 puntos, e a media entre eles acade un 5, se soamente existise unha proba escrita na avaliación, o alumno debe acadar 5 sobre 10 nesa proba, no caso contrario o alumno ou alumna deberá repetir a proba.

Para a puntuación definitiva de cada avaliación procederase de maneira que se o primeiro decimal é igual ou superior a 5, pasarase ao número enteiro superior, sempre que se acade un mínimo de 4 puntos en cada proba.

- Elaborar satisfactoriamente o traballo Proxecto Empresarial, PLAN DE EMPRESA: 30%. O devandito traballo constará de diversos apartados en que se desenvolverán os contidos das unidades didácticas. O traballo poderá ser realizado individualmente ou en grupos de tres ou catro alumnos.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Este plan de empresa será elaborado en paralelo ao tratamento dos contidos de cada unidade. Os instrumentos de avaliación faranse mediante unha taboa de observacións ou unha lista de cotexo que o alumno coñecerá previamente. Estes instrumentos terán unha nota de 0 a 10 sendo o 0 o mínimo e o 10 o máximo. Cando haxa varios instrumentos de avaliación farase unha media aritmética entre eles.

As actividades do plan de empresa deberán ser presentadas nos prazos establecidos. Este plan de empresa será elaborado en paralelo ao tratamento dos contidos de cada unidade.

Ao termo de cada avaliación, entregarse unha parte do traballo, correspondente ás materias impartidas na mesma.

A entrega do traballo a final de curso e a súa adecuación aos obxectivos fixados para o mesmo, considéranse requisito imprescindible para poder aprobar o módulo.

Será preciso acadar unha avaliación positiva no plan de empresa para poder superar o módulo.

A porcentaxe conseguida no apartado do proxecto empresarial sumarase ao apartado probas sempre que se superen as probas escritas establecidas para ese fin. Unha vez obtidas as cualificacións de cada avaliación, poderanse recuperar aquelas correspondentes ao apartado de exame exclusivamente mediante unha nova proba de exame, que terá a finalidade de sumarse ás cualificacións desta natureza, como unha proba máis, seguindo as ponderacións xa indicadas.

A cualificación das avaliacións farase coa nota obtida da aplicación dos instrumentos de avaliación para as unidades desenvolvidas nesa avaliación.

Tanto nas convocatorias ordinarias coma extraordinarias serán obxecto de avaliación todos os contidos tratados durante o curso.

Si durante a realización dunha proba algún alumno realizará calquera acto de copia, suplantación o cambio de proba obterá na avaliación unha puntuación de 1.

O alumno ou alumna terá dereito a recuperación do mesmo que terá lugar a final de curso.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Os exames ponderarán un 70% na nota de cada avaliación.

Para aprobar a avaliación é necesario alcanzar un mínimo de 5 puntos sobre 10.

O 30% restante corresponderá ao Plan de empresa e ás habilidades e destrezas demostradas nas diferentes actividades realizadas.

_É imprescindible a entrega do plan de empresa para superar o módulo.

_En ningún caso se aprobará o módulo sen ter realizado e calificado positivamente os exames.

_ O plan de empresa elaborado polo alumno debe conter todos os apartados solicitados pola docente.

_ A presentación do plan de empresa debe de estar coitada e ordenada.

_ No exame, as respostas ilexibles non serán puntuadas.

_En ningún caso o feito de aprobar calquera das avaliacións parciais suporá o aprobado das demais.

_Cando se teña o coñecemento de que o/a alumno/a copiou o exame, ou ben se dubide da orixinalidade do plan de empresa deste/a, ou ben un alumno non poida demostrar que é que fixo o plan de empresa, suspenderá dita proba e terá que presentarse ó exame final de recuperación, así como a presentación dun plan de empresa propio.

Para poder aprobar o módulo é preciso sacar, como mínimo, un 5 sobre 10 tanto nos exames teórico/prácticos como na elaboración das actividades e nas fases do plan de empresa correspondentes a cada avaliación.

A CUALIFICACIÓN FINAL:

No suposto que todas elas estean aprobadas (nota de cada avaliación igual ou superior a 5 sobre 10) a nota final do módulo será a media ponderada das notas correspondentes avaliacións, en función do peso das unidades didácticas que formaron parte de cada avaliación.

Dito peso será o seguinte:

UD 1: Iniciativa emprendedora e idea de negocio: 15%

UD 2: Entorno empresarial e o mercado: 25%

UD 3: Creación e posta en marcha da Empresa: 10%

UD 4: Financiación, contabilidade e xestión da empresa: 25%

UD 5: O Plan de Empresa e o proxecto empresarial: 25%

O alumno que non asista de forma xustificada a unha ou a varias probas na data da súa realización, non terá dereito a recuperalas en data distinta.

Motivos para repetir un exame:

-Hospitalización do interesado.

-Falecemento ou hospitalización dalgún familiar de 1º ou 2º grao.

-Asistencia a consulta de médico especialista que non poida ser cambiada.

-Outras causas de forza maior debidamente xustificadas e libremente apreciadas pola profesora: enfermidade, accidente, baixa laboral...

Todos estes motivos deberán estar documentalmentexustificados e o exame repetirase sempre que o alumnado se reincorpore dunha data previa á celebración da avaliación correspondente. Con independencia do dito, o alumnado poderase presentar á recuperación da avaliación trimestral.

As persoas que durante a celebración dun exame sexan sorprendidas utilizando calquera medio fraudulento para copiar serán cualificadas na avaliación correspondente como suspensas, e deberán examinarse desaparte no exame final de xuño.

Aqueles persoas que cheguen tarde á realización dunha proba sen motivo xustificadonon terán dereito a facela, tendo a posibilidade de presentarse á recuperación trimestral correspondente. En caso de ter un motivo xustificadopoderase presentar sempre e cando, non tivese abandonado a aula ningún dos estudantes presentados á proba.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

No caso de que un alumno/a non supere unha avaliación, isto é, se non acadase a nota de 5 aplicando os criterios antes mencionados, deberá acudir ao exame de recuperación que se realizará o final do módulo antes do inicio da FCT.

As actividades de recuperación que poderán consistir en:

-Repetición de determinadas actividades, cando se observe que na súa realización o alumno non adicou o suficiente tempo ou esforzó, así como a realización de traballos e exercicios sobre aqueles aspectos de corte mais prácticos nos que se detectaran maiores deficiencias.

-Realización dunha proba escrita e/ou oral de recuperación. A proba escrita estará indicada para os aspectos mais teóricos do módulo e a proba oral para aqueles aspectos de corte máis práctico.

As probas de recuperación puntuaranse de 0 a 10 puntos, e considerarase que o alumno/a recuperou cando acade unha cualificación mínima de 5 puntos.

No caso de que o alumno non conseguira todas as capacidades terminais do módulo, éste realizará a recuperación no período da FCT, para isto a profesora emitirá un informe individualizado que será entregado polo titor xunto co boletín de cualificacións, en dito informe especificaránse as actividades a realizar e o xeito de recuperalas.

Ditas probas poderán consistir na realización dun examen escrito que conste de dúas partes: teórica e práctica, a nota desta proba será a media entre elas, para este cálculo é preciso que en cada unha se acaden unha nota mínima de 5 puntos.

Tamén poderase esixir a entrega dun plan de empresa (de xeito individual no caso de que durante o curso este fose colectivo)

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Os alumnos que superen a porcentaxe de faltas á clase, legalmente establecida, perderán o dereito á avaliación continua, o que lle será comunicado por escrito polo seu Titor.

Aqueles alumnos que teñan perda do dereito a avaliación continua deberán realizar no mes de marzo unha serie de probas finais e o alumno deberá ter unha puntuación mínima de 5 en todos en cada un dos resultados de aprendizaxe do módulo.

Os instrumentos que se empregarán para avaliar a estes alumnos son:

- Actividades/traballos (até un máximo do 30%): O alumno deberán presentar, de xeito individual e no día de realización da proba, aqueles traballos individuais e/ou grupais, esixidos o longo do curso o alumnado que non perdeu o dereito á avaliación continua. Ditos traballos serán proporcionados polo profesor antes do día 13 de maio. A non presentación destas tarefas levará aparellada a imposibilidade de realizar a proba escrita.

- Proba escrita (mínimo 70% da cualificación): Terá que superar un exame escrito global, de toda a materia do módulo, que incluírá diversas preguntas teóricas xunto con casos prácticos a resolver, no que se incluírán exercicios de cálculo numérico. Para superar estasta proba Final Extraordinaria deberá obter unha puntuación mínima de 5 puntos.

Os criterios de avaliación neste caso serán os establecidos para cada unha das unidades didácticas.

- Proba escrita (mínimo 70% da cualificación): Terá que superar un exame escrito global, de toda a materia do módulo, que incluírá diversas preguntas teóricas xunto con casos prácticos a resolver, no que se incluírán exercicios de cálculo numérico. Para superar estasta proba Final Extraordinaria deberá obter unha puntuación mínima de 5 puntos.

Os criterios de avaliación neste caso serán os establecidos para cada unha das unidades didácticas.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Para levar a cabo o seguimento da programación, o equipo docente, formado por todos os profesores que imparten clase no grupo, celebraremos, unha vez ao mes, unha xuntanza para analizar o grao de cumprimento das programacións.

Tamén o seguimento se realizará coa periodicidade que proceda nas reunións do departamento.

Para facer este seguimento utilizarase o modelo establecido polo sistema de xestión da calidade implantado no centro, no que se concretarán, tanto o grao de modificacións, así como as propostas de mellora da mesma. Este documento servirá de base para a elaboración da programación do vindeiro curso.

Sistemática a empregar para darlle a coñecer ao alumnado a información relativa a programación:

- O inicio do curso se lle explicará o alumnado os seguintes aspectos da programación: obxectivos, criterios de avaliación aplicados para evidenciar a adquisición das competencias establecidas no currículo, así como o nivel mínimo que se considera suficiente para alcanzar a avaliación positiva.
- Tamén se explicarán as normas de conduta a manter no desenvolvemento das clases.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Ao abeiro do art. 28 da Orde do 12 Xullo de 2011, na 1ª quincena do curso académico farase unha avaliación inicial para detectar os coñecementos previos do alumnado en relación ao módulo, e observarase a actitude do alumnado co fin de emitir un informe ao titor/a daquelas circunstancias especiais apreciadas nos alumnos (características xerais do grupo, e específicas académicas e/ou persoais con incidencia educativa)

Polo tanto, a avaliación inicial terá como obxectivo identificar os coñecementos, destrezas e competencias previas coas que conta o alumnado antes de comezar a traballar os contidos do módulo.

Procedemento para a realización da avaliación inicial: ao comezo do curso, no momento de cubrir as fichas persoais dos alumnos, realizarase unha valoración de cada un deles, a partir dos datos académicos e de experiencia profesional, que facilite ao profesor ou profesora. A tal fin, o profesor coordinarase co titor do curso anterior e con outros profesores que traballen co grupo para recoller información sobre os coñecementos previos do alumnado. Valorará a información dos informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada e consultará co departamento de Orientación en caso de detectar alumnos con necesidades educativas especiais ou que requiran apoio educativo específico.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

A programación está elaborada para un grupo de alumnos/as, onde a maior diferenza son os estudos cursados con anterioridade. A atención pode ser tan diversa que para cada caso adoptaranse distintas medidas especiais en función das necesidades e da situación concreta de cada alumno/a.

Así, na medida do posible tratarase de detectar o alumnado que requira unha atención especial no seu proceso de aprendizaxe. Detectadas ditas dificultades tras a avaliación inicial, o alumno/a será obxecto dun seguimento especial na impartición do módulo, propoñéndose actividades específicas de apoio, que realizará fora do horario do módulo e serán supervisadas polo profesor, sempre e cando o alumnado así o requira.

Estas tarefas complementarias e non deben afectar a temporalización que figura na programación, para así poder desenvolver todos os RA asociados ao módulo e non prexudicar ao resto do alumnado.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

A lexislación educativa vixente contempla, na súa relación de principios, a transmisión daqueles valores que favorecen a liberdade persoal, a responsabilidade, a cidadanía democrática, a solidariedade, a tolerancia, a igualdade, o respecto e a xustiza, que constitúen a base da vida en común.

Con esta referencia legal, con cada unha das conmemoracións establecidas no calendario escolar, o profesor, poderá programar puntualmente actividades, temas ou charlas que contribúan a lograr os obxectivos marcados en relación coas mesmas. Deste xeito, procuraremos destacar uns determinados valores de forma simultánea a transmisión de coñecementos, prestando especial atención á celebración da Constitución, ao 1º de Maio, día do Consumidor, Saúde, Europa, Medio Ambiente e Letras Galegas.

Algúns destes valores que deben ser transmitidos de forma transversal:

- Educación ambiental, xa que é preciso sensibilizar ao alumnado respecto á necesidade de empregar materiais e sistemas inocuos, de cara á favorecer unha protección do medio e un aumento nos niveis de calidade e seguridade.

- Igualdade de oportunidades / Rexeitamento do Sexismo / Multiculturalidade: a igualdade no acceso ao emprego e durante a súa realización é un contido curricular do módulo. Sen embargo, débese fomentar unha

posición actitudinal axeitada, ao longo de todo o curso, transmitindo a importancia de respectar ao outro con independencia da súa orixe, sexo, raza, orientación sexual, ideoloxía, relixión, etc. Así como valorar a diversidade cultural e humana como fonte de riqueza e non de conflito.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Á marxe das actividades de ensino-aprendizaxe deseñadas para cada unha das unidades didácticas, cómpre describir outras actividades que se diferenzan de aquelas polos recursos, tempos e espazos necesarias para o seu desenvolvemento: actividades complementarias e extraescolares

A intención de programar este tipo de actividades no módulo de EIE é completar a formación do alumnado, escoitando outras voces á marxe da do profesor, coñecendo de primeira man os recursos cos que contarán como traballadores ou desempregados, etc.

A continuación defínense ambos tipos de actividades, enumerando algunhas das que poden ser programadas polo departamento para ser levadas a cabo durante o curso escolar:

Actividades complementarias: realízanse co alumnado en horario lectivo e, formando parte da programación, teñen un carácter diferenciado polo momento, espazo ou recursos que utilizan.

1ª- Charla-coloquio e práctica sobre técnicas de primeiros auxilios: actividade complementaria aos temas de saúde laboral. Ten por obxecto que un profesional de enfermería, membro de Protección Civil ou similar dea unha charla teórica/práctica sobre as distintas técnicas de primeiros auxilios (transporte de accidentados, cómo inmovilizar a un/ha alumno/a cunha fractura, cómo actuar ante unha queimadura, actuación ante un conato de afogamento por obstrución dun obxecto). O alumnado participará activamente nas actividades que propoña o experto.

2ª- Simulacro de evacuación do instituto: esta actividade é extensible a toda a comunidade educativa do instituto, coa colaboración da Dirección do centro onde se solicitará apoio a Protección Civil, Policía Municipal, Bombeiros e Centro de saúde máis próximo. O obxectivo desta actividade é deseñar un plan de emerxencia e evacuación para unha pequena ou mediana empresa do sector de actividade do título, e posteriormente poñelo en práctica no instituto

3ª- Xornada de emprendemento.

Participación do alumnado nos programas e concursos dirixidos ós alumnos de ciclos superiores que se convoquen durante o curso, como o programa IDEA dentro do Plan Eduemprende (consellería de Educación,

Cultura e Ordenación Universitaria) e o programa COOPERATIVIZATE (consellería de Traballo e Benestar). A participación nestas actividades dependerá da súa convocatoria e do interese dos alumnos.

Actividade de coñecemento dos recursos ofertados no centro dentro do Plan Eduemprende

4ª- Cine fórum: visionado de películas como ferramenta de aprendizaxe. O alumnado deberá cubrir un cuestionario con varios temas de reflexión unha vez remata a película. Tamén dará lugar ao debate e a posta en común de ideas. É unha actividade adecuada para levar a cabo tras as sesións de avaliación de cada trimestre. Exemplos de películas que poderíamos proxectar:

- Pisando fuerte
- Obsolescencia programada
- Inside Job
- La gran depresión
- Planeta Zara

Actividades extraescolares: son aquelas organizadas polo centro, que deben figurar na programación xeral anual, aprobada polo Consello Escolar e que se realizan fóra de horario lectivo e de forma voluntaria.

10.Outros apartados

10.1) Introducción da programación

Ao longo da primeira semana de clases a profesora explicará a programación do módulo, que estará disposición do alumnado na aula virtual.

Unha vez explicada a programación tamén se informará ó alumnado das seguintes cuestións:

- Como se vai desenrolar o proceso de ensino e aprendizaxe.
- As normas no módulo.
- Asistencia e puntualidade. Explicaráselle como se procederá no caso de que algún alumno/alumna perda o dereito de avaliación continua no módulo de EIE.
- Uso do material
- Material que cada alumno/a debe levar obrigatoriamente ás distintas actividades de aula previstas.
- Material didáctico. O alumnado debe contar co libro da editorial TULIBRODEFP e deberá darse de alta na aula virtual do centro, onde a profesora aloxará os distintos materiais cos que se traballará na aula e explicará detalladamente o funcionamento desta."

10.2) Libro de texto

Acórdase para para este módulo utilizar o libro de texto de Empresa e Iniciativa Emprendedora da editorial TulibrodeFP.

10.3) Aula virtual

Empregarase a aula virtual do centro para manter o contacto profesor-alumno o longo do curso.

Na aula virtual subiranse materias, e tarefas que o alumno deberá resolver.

Tamén será a canle a través da cal entregará o Plan de empresa.